

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 454/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen etävanhempien asemasta energia-kriisin kourissa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Juho Eerolan /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 454/2022 vp:

Millä tavoin hallitus aikoo parantaa energia- ja talouskriisin kourissa kamppailevien elatusvelvollisten etävanhempien taloudellista asemaa, jotta lapsen tasapainoinen kasvu ja kehitys saadaan turvattua myös tapaavan vanhemman kodissa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallituksen talousarvioesitys vuodelle 2023 sisältää merkittäviä toimia, joiden tavoitteena on vahvistaa kaikkien kotitalouksien ostovoimaa. Hallitus esittää muun muassa varhaiskasvatuskasvujen alentamista, loppuvuonna maksettavaa ylimääräistä lapsilisää ja määräaikaista korotuksia useisiin etuuksiin. Hallitus on myös linjannut erilaisia toimia, joilla pyritään kompensoimaan sähkön hinnan voimakasta nousua.

Lapsesta maksettavan elatusavun tarkoituksena on turvata lapsen oikeus riittävään elatukseen. Lapsen elatuksesta annetun lain (704/1975) mukaan kumpikin vanhempi vastaa lapsensa elatuksesta kykynsä mukaan. Vanhempien elatusvastuun laajuuteen ja lapsesta maksettavan elatusavun suuruuteen vaikuttavat monet eri tekijät ja niiden painoarvo laskelmassa on erilainen. Kunkin lapsen tilannetta on arvioitava yksilöllisesti. Vahvistetun elatusavun määrää voidaan muuttaa, jos lapsen elatuksen tarpeeseen tai vanhemman elatuskykyyn liittyvissä tekijöissä tapahtuu niin olennaisia muutoksia, että elatusavun muuttamista on sekä lapsen että elatusapua suorittavan vanhemman olot huomioon ottaen pidettävä kohtuullisena.

Ostovoimaan liittyvissä hallituksen toimissa erityisenä painopisteenä ovat pienituloiset lapsiperheet. Eroperheiden osalta hallituksen linjaamissa toimissa on kysymys sekä lapsesta aiheutuvien kulujen että kotitalouksien yleisten elinkustannusten nousun kompensoimisesta. Lapsen elatuksen tarpeen ja vanhempien elatuskyvyn kannalta niillä on vaikutusta molempien vanhempien talouksiin. Yleinen talouskehitys ja siihen liittyvät hallituksen toimet vaikuttavat kunkin perheen taloudelliseen tilanteeseen eri tavoin ja näitä tilanteita on arvioitava tapauskohtaisesti.

Kysymyksessä tuodaan esiin myös vuoroasumiseen liittyviä lainsäädännön ongelmakohtia. Hallituksen tavoitteena on tältä osin pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti tasarvoisen vuorovanhemmuuden tukeminen, kahden tasavertaisen osoitteen mahdollistaminen lapselle sekä edellisellä vaalikaudella tehdyn vuoroasumisselvityksen toimenpide-ehdotusten edistäminen. Näiden tavoitteiden mukaisesti hallituksessa on laadittu toimenpidesuunnitelma lainsäädännön ja toimintatapojen kehittämiseksi lasten vuoroasumistilanteissa sekä muissa lasten kahden kodin tilanteissa (<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163622>). Toimenpidesuunnitelma käsittelee sosiaaliturvan, sosiaali-, terveys- ja sivistyspalveluiden sekä elatusavun määrittämisen kehittämistä siten, että lasten vuoroasumistilanteet sekä muut lasten kahden kodin tilanteet huomioitaisiin paremmin. Toimenpidesuunnitelma toimii päätöksenteon tukena käynnissä olevissa kehittämissuunnitelmissa ja lakihankkeissa.

Helsingissä 29.9.2022

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson